

Asia: VN/16052/2021

Kulttuurin tulevaisuustyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Miten työryhmän raportti onnistuu sanoittamaan ja viestimään kulttuurialan tilannetta ja kehittämishaasteita alan jälleenrakennuksen ja vahvistamisen tarve huomioiden?

Frame Contemporary Art Finland kiittää mahdollisuudesta lausua Kulttuurin tulevaisuustyöryhmän raportista ja sen toimenpide-ehdotuksista.

Työryhmän raportti onnistuu varsin ansiokkaasti ja monipuolisesti tunnistamaan ja sanoittamaan kulttuurialan tilannetta, haasteita ja kehittämiskohteita. Useimmat kehittämiskohteista ovat olleet alan tiedossa jo pitkään. Raportissa tuodaan selkeästi esille useita konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Olisi tärkeää, että näiden toteutumista myös edistetään ja seurataan aktiivisesti. On selvää, että toimenpiteiden toteutuminen edellyttää kulttuurialan julkisen rahoituksen nostamista viipymättä vähintään 1 prosenttiin valtion budjetista.

Taiteen ja kulttuurin moninaisia merkityksiä ja yhteiskunnalle tuottamia hyötyjä kuvataan raportissa ilahduttavan monipuolisesti. On tärkeää, että raportti tunnistaa myös taiteen itseisarvon yhteiskunnassa. Taide- ja kulttuurialan kansainvälisen toiminnan ja sen tukemisen merkitys tulisi raportissa tuoda esiin vahvemmin.

Mitkä raportin toimenpide-esityksistä ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa (max 5)?

Raportin toimenpide-esityksistä kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa ovat

1. Kulttuuribudjetti tulee nostaa vähintään yhteen prosenttiin viipymättä. Lisärahoitus on ainoa keino toteuttaa tarvittavat ja raportin esittämät toimenpiteet alan vahvistamiseksi. Investoinnit kulttuurialaan maksavat itsensä moninkertaisesti takaisin sekä aineettomina että aineellisina hyötyinä. Lisärahoituksella tulee vahvistaa erityisesti sellaisten alojen toimintaedellytyksiä, joilta puuttuvat valtionosuusjärjestelmän kaltaiset rakenteet (s. 18) ja ovat nykyisellään heikoimmin rahoitettuja. Esimerkiksi visuaalisten taiteenalojen osuus valtion kulttuuribudjetista on tällä hetkellä vain 1 % (15,6 M€), taidemuseoiden osuus mukaan laskettunakin vain 4 %. Valtion tulee kohdella eri taiteenaloja yhdenvertaisesti.

2. Hallituksen tulee antaa vuonna 2023 alkavalla hallituskaudella eduskunnalle kulttuuripoliittinen selonteko. Valtion tulee tehdä pitkäjänteistä, strategista ja näkemyksellistä kulttuuripoliittikkaa, joka

kohtelee eri taiteenaloja yhdenvertaisesti. Poikkihallinnollisuutta ja ministeriöiden välistä yhteistyötä tulee ehdottomasti vahvistaa.

3. Kulttuurialan työllisyyden parantamiseksi ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämiseksi kehitetään alan rahoitusinstrumentteja ja tukijärjestelmiä, jotka vahvistavat erityisesti nykyisten tuki- ja välitysrakenteiden ulkopuolelle jääviä, heikoimmin rahoitettuja taiteenaloja. Esimerkiksi kuvataiteessa rahoitusvaje hidastaa alan kehittymistä, työpaikkojen syntymistä ja kaupallisten toimintamallien rakentumista. Lisärahoitus ja ylipäättään tukimuotojen päivittäminen alan rakenne ja nykytilanne huomioiden vahvistaa niin nykytaiteen esittämisen, myymisen kuin taiteilijoiden työllistämisen rakenteita ja myönteisiä vaikutuksia. Toimenpide-ehdotuksissa tulisi mainita myös taiteen ja kulttuurin ammattilaisten kansainvälisen toiminnan ja sen vahvistaminen tärkeys.

4. Parannetaan ja monipuolistetaan taiteellisen työn tukea ja työn arvostusta. On tärkeää päivittää taiteellisen työn tukimuotoja eri taiteenalojen erityispiirteet ja nykytilanne huomioiden.

5. Taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden edistäminen sekä kaikkien yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä kulttuurin äärelle Suomessa on hyvin tärkeää.

Miten voidaan mielestänne vaikuttaa siihen, että työryhmän viestit tulevat huomioiduiksi ja esitykset toteutetuiksi mahdollisimman hyvin seuraavalla hallituskaudella?

Kulttuurialan rahoituksen nosto tulee sisällyttää tulevaan hallitusohjelmaan ja toteuttaa viipymättä. Poliittiset päättäjät, määritellyt vastuutahot ja koko kulttuuriala tulee sitouttaa prosessiin ja dialogiin toimenpide-ehdotusten konkretisoimiseksi ja toteuttamiseksi.

Lukukohtaiset kommentit

**Luku 1: Annamme kulttuurillemme sille kuuluvan arvostuksen.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

-

**Luku 2: Kasvatamme hyvinvointiamme investoimalla kulttuuriin.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

-

**Luku 3: Tuemme tekijöitä ja vahvistamme samalla talouttamme.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

-

**Luku 4: Teemme tarvittavat rakenteelliset uudistukset freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantamiseksi.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

-

**Luku 5: Tarjoamme kaikille suomalaisille tasavertaiset mahdollisuudet nauttia kulttuurista.
Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

-

Koli Raija
Frame Finland

Kuosmanen Rosa
Frame Finland